

ΔΙΑΡΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΓΡΑΦΗΣΗΣ

Χρήση πεδίων 6XX του UNIMARC

*Έλλη Ανθη-Καλοφωλιά & Προκόπιος Κατωμέρης
elli@ionio.gr & katomeris@nlg.gr*

Παραθέτουμε παρακάτω τα βιβλιογραφικά πεδία που χρησιμοποιούνται στο UNIMARC για την καταχώριση θεματικών επικεφαλίδων διαφόρων μορφών, προσδιορίζοντας ιδιαίτερα τη χρήση τόσο των πεδίων, όσο και των υποπεδίων που αντιστοιχούν σε κάθε περίπτωση. Έγινε προσπάθεια να χρησιμοποιηθούν τα συχνότερα χρησιμοποιούμενα υποπεδία, ώστε και να μη προκληθεί μεγαλύτερη σύγχυση σε όσους δεν χρησιμοποιούν ορισμένα και να υπάρξει δυνατότητα αποτελεσματικότερης επίλυσης των προβλημάτων. Σημαντικός είναι επίσης ο ρόλος των δεικτών, οι οποίοι πρέπει να αλλάζουν αναλόγως των ειδικών συνθηκών που περιγράφονται:

ΠΕΔΙΟ	ΟΡΙΣΜΟΣ	ΧΡΗΣΗ	ΔΕΙΚΤΕΣ 1, 2	ΥΠΟΠΕΔΙΑ
600	Όνομα προσώπου χρησιμοποιούμενο ως θέμα.	Χρησιμοποιείται για φυσικά πρόσωπα εξεταζόμενα ως θέμα, με ονόματα είτε σε ευθεία μορφή είτε αναγραφόμενα υπό επώνυμο.	1: κενός 2: <i>Δείκτης μορφής του ονόματος</i> Αλλάζει αναλόγως του είδους του ονόματος: 0 = ονόματα σε ευθεία μορφή 1 = ονόματα υπό επώνυμο.	\$a Περιέχει το στοιχείο της αναγραφής, δηλ. το όνομα σε ευθεία μορφή (π.χ. Αισχύλος) ή το επώνυμο (π.χ. Σεφέρης) σε ονόματα με επώνυμο. \$b Αναγράφεται το υπόλοιπο του ονόματος, π.χ. βαφτιστικό όνομα ή ονόματα,

			<p>Π.χ. 600 <i>_0\$a</i>Αισχύλος 600 <i>_1\$a</i>Σεφέρης<i>\$b</i>Γιώργος</p>	<p>πατρώνυμο. \$c Αναγράφονται άλλες προσθήκες (πλην χρονολογιών), όπως τίτλοι, ενδείξεις λειτουργήματος κλπ. Π.χ. Αυτοκράτορας, Κόμης κλπ. \$d Αναγράφονται ρωμαϊκοί αριθμοί συνδεδεμένοι με το όνομα συνήθως βασιλέων, παπών και κληρικών. <i>Με τη χρήση του υποπεδίου αυτού, η τιμή του δείκτη 2 πάντα πρέπει να είναι 0.</i> \$f Αναγράφονται χρονολογίες που σχετίζονται με το όνομα του προσώπου (γέννησης, θανάτου, ακμής) με τις ανάλογες συντομογραφίες, όπου χρειάζεται. Π.χ. π. 1738-1802. Προσοχή στη χρήση του. Να μη συγγέται με το υποπεδίο \$z! \$j Αναγράφεται μια υποδιαίρεση μορφής, π.χ. Ευρετήρια, Λεξικά κ.ά. Εναλλακτικά μπορεί να χρησιμοποιηθεί το υποπεδίο \$x. Η χρήση του υποπεδίου \$j είναι αποδεκτή και μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε όλα τα πεδία του Unimarc. \$x Περιέχει μια υποδιαίρεση που προσδιορίζει καλύτερα το θέμα της θεματικής επικεφαλίδας. Π.χ. 600 <i>_1\$a</i>Σεφέρης<i>\$b</i>Γιώργος<i>\$f</i>1900-1971<i>\$x</i>Αλληλογραφία \$y Γεωγραφική υποδιαίρεση της θεματικής επικεφαλίδας, για να προσδιορίσει ένα τόπο που σχετίζεται με κάποιο τρόπο με το πρόσωπο στο εξεταζόμενο έργο , π.χ. 600 <i>_1\$a</i>Σεφέρης<i>\$b</i>Γιώργος<i>\$f</i>1900-</p>
--	--	--	---	---

				<p>1971\$yΚύπρος \$z Χρονολογική υποδιαίρεση της θεματικής επικεφαλίδας, που προστίθεται για να προσδιορίσει μια χρονική περίοδο που εξετάζεται στο έργο. Προσοχή στη χρήση του. Να μη συγχέεται με το υποπεδίο \$f! Π.χ. 600_1\$aΣεφέρης\$bΓιώργος\$f1900-1971\$xΕργογραφία\$z1931-1979</p>
601	Όνομα συλλογικού οργάνου χρησιμοποιούμενο ως θέμα	Περιέχει ως κύρια επικεφαλίδα το όνομα ενός συλλογικού οργάνου, το οποίο είναι ένα από τα θέματα της βιβλιογραφικής μονάδας.	<p>1: <i>Δείκτης συνάντησης</i> Καθορίζει αν το συλλογικό όργανο είναι συνάντηση εξεταζόμενη ως θέμα (συνέδριο, συμπόσιο, έκθεση κλπ.) ή όχι: 0 = Συλλογικό όργανο 1 = Συνάντηση</p> <p>2: <i>Δείκτης μορφής του ονόματος</i> Δηλώνει αν το όνομα αναγράφεται σε ανεστραμμένη μορφή, υπό τόπο ή σε ευθεία μορφή: 0 = Όνομα σε ανεστραμμένη μορφή (όταν η πρώτη λέξη αρχίζει από ένα αρχικό) 1 = Όνομα υπό τόπο ή δικαιοδοσία 2 = Όνομα σε ευθεία μορφή</p> <p>Π.χ. 601 02\$aΑριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης 601 01\$aΕλλάδα\$bΥπουργείο</p>	<p>\$a Περιέχει το τμήμα του ονόματος που χρησιμοποιείται ως στοιχείο αναγραφής, μέχρι το όριο της πρώτης περιοχής. \$b Αναγράφεται το όνομα ενός ιεραρχικά εξαρτώμενου τμήματος ή το όνομα του συλλογικού οργάνου, όταν αυτό αναγράφεται σε τόπο. Π.χ. 601 02\$aΑριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης\$bΠολυτεχνική Σχολή \$c Προσθήκες που γίνονται από τον καταλογογράφο στο όνομα του συλλογικού οργάνου, εκτός από αριθμό, τόπο και χρονολογία συνεδρίου. Π.χ. \$aΤιτανικός\$cΠλοίο \$d Αριθμός συνάντησης, όταν ανήκει σε αριθμημένη σειρά. Ανάλογα με το σύστημα αυτοματοποίησης, μπορεί να χρειάζεται, πριν πληκτρολογηθεί ο αριθμός, να ανοιχτεί παρένθεση. Π.χ. στο Advance 601 12\$aΠανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών\$d(13^ο) \$f Αναγράφεται η χρονολογία διεξαγωγής της συνάντησης. Προσοχή! (α) Όχι της χρονολογίας έκδοσης.</p>

			<p>Εξωτερικών 601 12\$αΠανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών</p>	<p><i>(β) Το υποπεδίο \$f προηγείται του υποπεδίου \$e!</i> \$e Αναγράφεται ο τόπος στον οποίο πραγματοποιήθηκε η συνάντηση. Ανάλογα με το σύστημα αυτοματοποίησης, μπορεί να χρειάζεται, αφού πληκτρολογηθεί ο τόπος, να κλείσει η παρένθεση. Π.χ. στο Advance 601 12\$αΠανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών\$d(13°\$f2004\$eΚέρκυρα). <i>Προσοχή. Το υποπεδίο \$f προηγείται του υποπεδίου \$e!</i> \$g Τμήμα ονόματος ανεστραμμένου συλλογικού οργάνου, που δεν αποτελεί πρώτο όρο. \$h Μπορεί να τοποθετηθεί κάθε τμήμα του ονόματος, το οποίο δεν λαμβάνεται υπόψη κατά την ταξινόμηση. \$x Προστίθενται θεματικές υποδιαίρεσεις. \$y Γεωγραφική υποδιαίρεση του συλλογικού οργάνου. \$z Χρονολογική υποδιαίρεση, για να προσδιορίσει μια περίοδο σχετιζόμενη με το συλλογικό όργανο.</p>
602	Οικογενειακό όνομα χρησιμοποιούμενο ως θέμα	Περιέχει ως κύρια επικεφαλίδα το όνομα μιας οικογένειας, το οποίο είναι ένα από τα θέματα της βιβλιογραφικής μονάδας.	<p>1: κενός 2: κενός</p>	<p>\$a Αναγράφεται το όνομα της οικογένειας, δυναστείας κλπ. σε μορφή σημείου πρόσβασης, π.χ. 602 __\$aMendelssohn, Οικογένεια 602 __\$aΧαλκοκονδύλη, Οικογένεια Τα ελληνικά επώνυμα πρέπει να αναγράφονται στη γενική πτώση του ενικού αριθμού. \$f , \$j, \$x, \$y, \$z Χρησιμοποιούνται όπως</p>

				παραπάνω.
604	Όνομα και τίτλος χρησιμοποιούμενα ως θέμα.	Σε αυτό το πεδίο καταχωρίζονται η πνευματική υπευθυνότητα και ο τίτλος ενός έργου με σκοπό να συγκεντρωθούν σε μία σειρά όλες οι εγγραφές για τις διάφορες εργασίες σχετικά με αυτόν τον τίτλο. Η πνευματική υπευθυνότητα εισάγεται σε ένα ενσωματωμένο πεδίο 7__ και ο τίτλος στο ενσωματωμένο πεδίο 500 (στο οποίο προστίθεται και κάθε αναγκαία θεματική υποδιαίρεση).	1: κενός 2: κενός	<p>\$1 Σε αυτό το επαναλαμβανόμενο υποπεδίο αναγράφονται τα δεδομένα των πεδίων που διασυνδέονται. Κάθε \$1, είτε αυτό της πνευματικής υπευθυνότητας είτε αυτό του τίτλου, είναι ένα πλήρες πεδίο δεδομένων που περιλαμβάνει την ετικέτα (7-- ή 500), τους δείκτες και τα προβλεπόμενα για κάθε πεδίο, υποπεδία, π.χ.</p> <p>604__ \$1700_0\$aΘουκυδίδης\$f470-394\$150010\$aΙστορίαι\$hΒιβλίο 2\$hκεφ. 35-46\$jΒιβλιογραφία</p> <p>Για τη σύνταξη του πεδίου 604 εκτός από την τεχνική των ενσωματωμένων πεδίων, η οποία προβλέπεται από το εγχειρίδιο Unimarc (Bibliographic format), θα μπορούσε να εφαρμοστεί η εναλλακτική τεχνική που προβλέπεται από το εγχειρίδιο Unimarc (Authorities format) για τη σύνταξη του πεδίου 240 (επικεφαλίδα – όνομα/τίτλος). Το παραπάνω παράδειγμα θα μπορούσε, σε αυτή την περίπτωση, να έχει τις ακόλουθες εναλλακτικές εμφανίσεις:</p> <p>604__ \$aΘουκυδίδης, 470-394\$tΙστορίαι. Βιβλίο 2. κεφ. 35-46 – Βιβλιογραφία (όπου η πνευματική υπευθυνότητα και ο τίτλος του έργου, καταχωρίζονται αντίστοιχα σε δύο υποπεδία, το \$a και το \$t). Όταν το a ή το \$t είναι συνθέσεις υποπεδίων τότε η μεταξύ τους διάκριση πραγματοποιείται με τη χρήση ISBD στίξης, π.χ.</p> <p>604__ \$aΠαπαδιαμάντης, Αλέξανδρος,</p>

				<p>1851-1911 \$tΟι έμποροι των εθνών (κατάλληλο για <i>Horizon</i>), ή με καταχώριση σε χωριστά υποπεδία (κατάλληλο για <i>Advance</i>)</p> <p>604_ \$aΠαπαδιαμάντης\$bΑλέξανδρος\$f1851-1911\$tΟι έμποροι των εθνών</p>
605	Τίτλος χρησιμοποιούμενος ως θέμα	Το πεδίο περιέχει τον ομοιόμορφο τίτλο ενός έργου σε οποιαδήποτε μορφή ή μέσο, π.χ. ενός κειμένου για το οποίο δεν υπάρχει πνευματική υπευθυνότητα, μιας εφημερίδας ή περιοδικού, ενός ραδιοφωνικού προγράμματος, μιας θεατρικής παράστασης ή μιας κινηματογραφικής ταινίας, μιας συνθήκης, σύμβασης ή συμφωνίας, ενός μουσικού έργου κλπ.	<p>1: κενός</p> <p>2: κενός</p>	<p>\$a Αναγράφεται ο ομοιόμορφος τίτλος με την καθορισμένη από το χρησιμοποιούμενο σύστημα θεματικών επικεφαλίδων μορφή του, π.χ.</p> <p>605_ \$aΒίβλος</p> <p>\$h Προστίθεται ο αριθμός του μέρους/τμήματος του ομοιόμορφου τίτλου, όταν το συγκεκριμένο μέρος/τμήμα είναι ένα από τα θέματα του τεκμηρίου, π.χ.</p> <p>605_ \$aΤο Χρονικόν του Μορέως\$hστ. 1-104 (Στην περίπτωση τίτλων με αρχικό άρθρο, είτε το σύστημα αυτοματοποίησης προβλέπει τη μη ταξιθέτηση και αναζήτησή τους, είτε χρησιμοποιούνται οι χαρακτήρες που προβλέπει το εγχειρίδιο του <i>Unimarc</i>, δηλ. \$a≠NSB≠To≠NSE≠ Χρονικόν του Μορέως).</p> <p>\$i Προστίθεται το όνομα του μέρους/τμήματος του ομοιόμορφου τίτλου, όταν το συγκεκριμένο μέρος/τμήμα είναι ένα από τα θέματα του τεκμηρίου, π.χ.</p> <p>605_ \$aΒίβλος\$iK.Δ.</p> <p>\$k Προστίθεται η χρονολογία δημοσίευσης προκειμένου να διακριθεί ο ομοιόμορφος τίτλος από άλλον διαφορετικής χρονολογίας, π.χ.</p> <p>605_ \$aΒίβλος\$iK.Δ.\$k1934</p>

				<p>\$I Προστίθεται μία τυποποιημένη φράση ως υποεπικεφαλίδα στον ομοιόμορφο τίτλο για να τον εξειδικεύσει/προσδιορίσει περαιτέρω, π.χ.</p> <p>605__ \$aΒίβλος\$iΠ.Δ.\$IΕπιλογές</p> <p>\$m Προστίθεται η γλώσσα του τεκμηρίου, όταν είναι διαφορετική από εκείνη με την οποία είναι συνήθως συνδεδεμένος ο ομοιόμορφος τίτλος ή, όταν ο ομοιόμορφος τίτλος δεν έχει μία κύρια γλώσσα. Όταν το τεκμήριο είναι σε περισσότερες από μία γλώσσες τότε όλες οι γλώσσες καταχωρίζονται στο ίδιο υποπεδίο, π.χ.</p> <p>605__ \$aΒίβλος\$iK.Λ.\$mΑγγλικά και Γαλλικά</p> <p>\$n Προστίθενται ποικίλες πληροφορίες οι οποίες δεν προβλέπονται από άλλο υποπεδίο, π.χ.</p> <p>605__ \$a Τιτανικός\$n(Ταινία)</p> <p>605__ \$aΑκρόπολις\$n(Εφημερίδα)</p> <p>605__ \$aΜάαστριχτ, Συνθήκη του\$n(1992)</p> <p>\$q Προστίθεται η πληροφορία για την ταύτιση της εκδοχής (έκδοσης) του ομοιόμορφου τίτλου. Η πληροφορία αυτή μπορεί να είναι το όνομα ή η αρχική χρονολογία της εκδοχής, π.χ.</p> <p>605__ \$aBeowulf \$mΕλληνικά\$q2η έκδ.</p> <p>\$r, \$s, \$u, \$w Στα υποπεδία αυτά προστίθενται πληροφορίες που αφορούν ομοιόμορφο τίτλο μουσικού έργου. Το \$r περιέχει το/τα όργανα για τα οποία έχει γραφεί μία μουσική σύνθεση. Το \$s περιέχει</p>
--	--	--	--	---

				<p>έναν αριθμό (σειράς, έργου/opus, θεματικού ευρετηρίου ή και χρονολογία που χρησιμοποιείται ως αριθμός) ο οποίος χρησιμεύει στη διάκριση της μουσικής σύνθεσης. Το \$u περιέχει το μουσικό κλειδί ή/και την κλίμακα της μουσικής σύνθεσης. Το \$w περιέχει τη δήλωση ότι η μουσική σύνθεση στην οποία αναφέρεται ο ομοιόμορφος τίτλος, είναι διασκευασμένη. \$j Σημειώνεται το είδος ή η μορφή του τεκμηρίου, ένα από τα θέματα του οποίου είναι ο ομοιόμορφος τίτλος, π.χ.</p> <p>605__ \$aΒίβλος\$jΒιβλιογραφία Το εγχειρίδιο Unimarc παρέχει εναλλακτικά τη δυνατότητα, ένα βιβλιογραφικό κέντρο να δηλώνει την υποδιαίρεση μορφής ως θεματική υποδιαίρεση (\$x)</p> <p>\$x Προστίθεται ο όρος ο οποίος προσδιορίζει περαιτέρω θεματικά τον ομοιόμορφο τίτλο, π.χ.</p> <p>605__ \$aΚαλλίμαχος και Χρυσορρόη\$xΚριτική κειμένου \$y Προστίθεται ο όρος ο οποίος προσδιορίζει γεωγραφικά τον ομοιόμορφο τίτλο, π.χ.</p> <p>605__ \$aΚοράνη\$hΕκτίμηση\$yΕυρώπη \$z Προστίθεται ο όρος ο οποίος προσδιορίζει περαιτέρω χρονολογικά τον ομοιόμορφο τίτλο, π.χ.</p> <p>605__ \$aΒίβλος\$xΚριτική, ερμηνεία κλπ.\$yΓερμανία\$xΙστορία\$z19ος αιώνας</p> <p><i>(Τα πεδία h, i, n, x, y, z είναι</i></p>
--	--	--	--	---

				<u>επαναλαμβανόμενα)</u>
606	Όνομα θέματος χρησιμοποιούμενο ως θέμα	Το πεδίο περιέχει ένα κοινό ουσιαστικό ή ουσιαστική φράση η οποία είναι ένα από τα θέματα του τεκμηρίου	<p>1: <i>Επίπεδο θεματικού όρου.</i> Διακρίνει κύριους και δευτερεύοντες περιγραφείς: 1 = Η θεματική επικεφαλίδα περιγράφει το κύριο θέμα στο οποίο εστιάζεται το έργο 2 = Η θεματική επικεφαλίδα περιγράφει ένα δευτερεύον θέμα του έργου 0 = Δεν καθορίζεται εάν η θεματική επικεφαλίδα θεωρείται κύρια ή δευτερεύουσα</p> <p>2: κενός</p>	<p>\$a Αναγράφεται ο θεματικός όρος με την καθορισμένη από το χρησιμοποιούμενο σύστημα θεματικών επικεφαλίδων μορφή του, π.χ. 606__ \$a Γεωγραφία \$j Προστίθεται ο όρος ο οποίος προσδιορίζει περαιτέρω τη μορφή ή το είδος του τεκμηρίου, π.χ. 606__ \$a Γεωγραφία \$j Βιβλιογραφία Το υποπεδίο αυτό συνήθως καταλαμβάνει την τελευταία θέση χωρίς όμως αυτό να είναι ο κανόνας, π.χ. 606__ \$a Γεωγραφία \$j Βιβλιογραφία \$j Περιοδικά 606__ \$a Γεωγραφία \$j Λεξικά \$x Ελληνικά Το εγχειρίδιο Unimarc παρέχει εναλλακτικά τη δυνατότητα, ένα βιβλιογραφικό κέντρο να δηλώνει την υποδιαίρεση μορφής ως θεματική υποδιαίρεση (\$x) (Οι υποδιαίρεσεις μορφής είναι δυνατόν να εμφανίζονται και ως θεματικές υποδιαίρεσεις ανάλογα με το περιεχόμενο του τεκμηρίου. Στο επόμενο παράδειγμα 606__ \$a Γεωγραφία \$x Περιοδικά \$j Ευρετήρια \$j Περιοδικά το έργο είναι ένα περιοδικό που περιέχει ευρετήρια περιοδικών για τη γεωγραφία) \$x Προστίθεται ο όρος ο οποίος προσδιορίζει περαιτέρω θεματικά την έννοια της θεματικής</p>

				<p>επικεφαλίδα, π.χ. 606__ \$a Γεωγραφία \$x Ιστορία \$y Προστίθεται ο όρος ο οποίος προσδιορίζει περαιτέρω γεωγραφικά τη θεματική επικεφαλίδα, π.χ. 606__ \$a Γεωγραφία \$y Ευρώπη \$z Προστίθεται ο όρος ο οποίος προσδιορίζει περαιτέρω χρονολογικά τη θεματική επικεφαλίδα, π.χ. 606__ \$a Γεωγραφία \$x Ιστορία \$z 19ος αιώνας</p> <p><i><u>(Τα πεδία x, y, z είναι επαναλαμβανόμενα)</u></i></p>
607	Γεωγραφικό όνομα χρησιμοποιούμενο ως θέμα	Το πεδίο περιέχει ένα γεωγραφικό όνομα το οποίο χρησιμοποιείται ως θέμα	<p>1: κενός 2: κενός</p>	<p>\$a Αναγράφεται το γεωγραφικό όνομα με την καθορισμένη μορφή του, π.χ. 607__ \$a Βαλκανική Χερσόνησος \$j Προστίθεται ο όρος, ο οποίος προσδιορίζει περαιτέρω το είδος ή τη μορφή του τεκμηρίου, π.χ. 607__ \$a Βαλκανική Χερσόνησος \$j Χάρτες Το εγχειρίδιο Unimarc παρέχει εναλλακτικά τη δυνατότητα, ένα βιβλιογραφικό κέντρο να δηλώνει την υποδιαίρεση μορφής ως θεματική υποδιαίρεση (\$x) \$x Προστίθεται ο όρος ο οποίος προσδιορίζει περαιτέρω θεματικά την έννοια της θεματικής επικεφαλίδα, π.χ. 607__ \$a Βαλκανική Χερσόνησος \$x Σχέσεις \$y Προστίθεται ο όρος ο οποίος προσδιορίζει περαιτέρω γεωγραφικά την έννοια της θεματικής επικεφαλίδα, π.χ.</p>

				<p>607__ \$aΒαλκανική Χερσόνησος \$xΣχέσεις yΗνωμένες Πολιτείες Αμερικής \$z Προστίθεται ο όρος ο οποίος προσδιορίζει περαιτέρω χρονολογικά τη θεματική επικεφαλίδα, π.χ.</p> <p>607__ \$aΒαλκανική Χερσόνησος \$xΣχέσεις yΗνωμένες Πολιτείες Αμερικής \$z20ός αιώνας</p> <p><i><u>(Τα πεδία x, y, z είναι επαναλαμβανόμενα)</u></i></p>
--	--	--	--	--